

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafu Român este Duminică și Joi, în fiecare săptămână cu adănsul Poștăriei. — Prenumerățiunea se face în Sibiu la expediția poștăriei, preț afara la c. r. poșta cu bani găsiți prin scrisori francate, adresate către expediția. Prețu pnenumerățiunii pentru Sibiu este preț anu 7 fl. v. a., iar preț o jumătate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 36.

ANULU XXV.

Sibiu 820 Maiu 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia preț unu anu 8 fl., ieră preț o jumătate de anu 4 fl. v. a., Pentru străinătate preț anu 12 fl., preț o jumătate de anu 6 fl. v. a.
Inseratele se plătesc pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Teatrul resbelului.

Din diurnale din Bucuresci dela 3 Maiu estragemu:

Asta noapte, la o oră și 30 min. s'a ivitu între Smârd'a și Malul Rosiu 6 bărci pline de turci. Pichetulu de calarasi vedindu ca acele bărci se apropia de malul că la 100 metri pentru a debarcă, a trasu de 4 ori intr'ensele. Ele luara atunci directiunea Malului Rosiu, unde se află unu altu pichetu mai tare. Acesti'a, vedindu intentiunea turcilor de a debarcă, pre de o parte au datu de scire in Giurgiu, er' pe de alt'a au trasu mai multe focuri si-i silira a se retrage.

Turcii urmăza pe malulu Dunarei, de câte ori potu, oper'a loru de barbaria și de talharia.

La Smârd'a și la Malulu Rosiu tiermulu nostru fiindu pazitu, turcii au fostu respinsi și nici o stricaciune n'au pututu face. Barbarii au pututu trece in sa pe mosi'a Varasc'a din plas'a Borcea, și au datu focu la 150 cara de fenu, prefacendu totu in cenusia. Ei au pututu asemenea trece in dreptulu satului Socaricii, tiermulu fiindu nepaditu, și au datu focu pichetului dela Sioimu, Gurabelii.

Incendiulu și pustiirea suntu singurele isbande cu cari se ilustrăza turcii. Ori unde intempina in sa o pusca romanésca, nu suntu in stare sa faca nimic'a.

Amu auditu imputandu-se guvernului de ce nu padiesce intrég'a linia a Dunarei, Lucrulu ni se pare preste putintia. Pentru a pazi bine si siguru o linia de fruntaria de atâtea sute de kilometri, aru trebuî o politie de mai multe sute de mii omeni.

In urm'a bombardărei ce a urmatu ieri noptea între Vidinu și Calafatu, vapo:ulu pe care voiseră sa-lu acopere tunurile din Vidinu si in care cu toate acestea traseră bateriele noastre, reusise a scapă dupa incetarea bombardărei, coborindu-se pe Dunare. Constatandu disparitiunea lui, comandantulu din Calafatu dete prin telegrafu scire trupelor asediate in josulu orasiului sa-lu urmarésca.

In dreptulu satului Ciupercenii, aflandu-se d. colonelu Crutiescu cu regimentulu seu, a diaritu vaporulu pe Dunare. Imediatu a deschisu unu focu viguros in contr'a-i. Unu matelotu fu rânitu și capitanulu vaporului, vedindu-se in pericolu, in fati'a resolutiunei cu care-lu atacau soldatii nostrii, se predete.

Vaporulu prinsu fu trasu la malul și ocupatu de soldatii nostri.

Capitanulu bastimentului nu voiesce sa declare cu ce intentiune caletoria fără bandiera. Câti-va mateloti au facutu in sa marturisire, din care resulta ca acestu vaporu facea servitiu pentru turci.

Se crede ca mai nainte de a se predă, capitanulu a pusu sa se arunce in Dunare ori-ce aru fi pututu sa-lu compromitia și sa dovedésca care-i eră intentiunea, de ore-ce, dupa ce a fostu prinsu, nu s'a găsitu nimic'a pe vaporu.

Vaporulu și echipagiulu seu suntu tinenti sub buna padia la Ciuperceni.

Aflămu ca batelulu care s'a prinsu este unu batelu de resbelu construitu la Pest'a pentru servitiulu Turciei.

Elu caută sa cobore Dunarea spre a fi predatu la destinatiune.

O telegrama dela Bechetu comunica următoarea scire:

Asta noapte s'au auditu in Rahov'a tipețe grozave de omeni și femei. Se crede ca turcii aru fi maltratatu crestini și locuiescu acolo.

Sambata pe la apusulu sórelui, tunurile din Turtucaia au inceputu sa arunce obusuri asupr'a unoru trupe romanesci, tabarite lângă Olteniti'a.

Bateriile noastre respundiendu, tunurile turcesci au tacutu.

Inoptatu, o trupa de artileri români, voindu sa asieze o bateria in malulu Dunarei, tunurile din Turtucaia au inceputu ier' focurile, pentru a impededă lucrarea. Intre acést'a s'a apropiatu de malul și unu monitoriu turcescu pe alu cărei bordu eră și o trupa de infanteria, și au luat parte la lupta.

Trupele și tunurile noastre respundiendu cu voinicie, monitoriulu turcescu s'a retrasu ier' tunurile din Turtucaia au tacutu, — asiă ca până despre diua s'a potutu asediă bateri'a care ne asigura unu bunu punctu strategicu.

3 Maiu c. v.

Eri noapte forturile din Vidinu au inceputu focuri contr'a Calafatului, și acést'a cu scopu de a distrage atentiunea artileriei noastre, pentru a puté trece unu vasu turcescu de resbelu.

Curs'a inse n'a isbititu, cu tota vioiciunea focurilor din Vidinu, asiă ca vasulu turcescu a trebuitu că sa se retraga, — vatamatu de artileri'a noastră.

Perderile, de-si regretabile, nu jignescu inse forti'a noastră militara.

Locuitorii din Severinu au cerutu guvernului a tramite trupe acolo, pentru a protege localitatea de navalirea turcilor.

Societatea de navigare dunaréna și transporta cu graba materialulu.

Guvernulu a ordonatu tramitearea arestantilor intr'unu districtu de munte.

Descoperiri interesante despre armat'a russo-româna in miscările strategice.

(π.) Intr'o caletoria pe calea ferata dela Copsi'a mica până la Teiusiu fiindu in unu cupeu cu unu ampoiatiu financiaru și 2 oficeri, se suî și ne insoți in acel'a si unu altu caletoriu strainu, elegantu imbracatu și de unu esterioru ce va cam afectatu. Tacu câtu tacu, până deodata scóse din portfoiu o carticica de notiție, marcata cu feliu de feliu de coloru și incepu a conversă cu unu capitanu de artileria — se intielege austriacu de ai nostri — despre resbelulu din orientu; spuse capitanului in audiulu celora-lalti pasageri, ca elu vine chiaru din Roman'i'a preste Brasiovu — și apoi enarà despre tóte cât le-au vedutu cu ochii pe tóte liniile și punctele strategice de resbelu.

Atentiunea pasagerilor din cupeu — firesce ca la momentu se in corda la interesantulu discursu dintre capitanu și necunoscutulu viageriu, carele numai atât'a spuse ca este „Ein Reisender von Wien“ și a avutu comisiuni de comerciulu și industria in Roman'i'a. Curiositatea capitanului dar' cu atâtu mai mare a ampoiatiului ung. de finantie — eră firesce a audí ce-va

positivu dela acestu viageru carele nici nu lipsi a descoperi cam următoarele:

„Cele ce amu vedutu cu ochii mei in Galati, Brail'a, Ploiesci și Bucuresci, suntu lucruri mari, cari stau in cea mai apriga contradicere cu scriile și rapórtulu diurnalisticii. Asiă sa sciti, ca in viét'a mea amu vedutu multa și imposanta armata concentrându și miscându-se in strategia; amu vedutu trupe rusesci la anulu 1849 in Galiti'a și Ungari'a, le-amu vedutu totu pe acelea la anulu 1853 in Giurgiu și Rusciucu; amu vedutu trupe francese, italiene și piemontese la anulu 1859 in Itali'a: vedutu amu prusesci la anulu 1866 in Boemi'a și francese și germane in resbelulu anului 1870 chiaru la Saarbrücken; ier' pe ale noastre trupe de tóte categoriile le cunoscú și le cunoscemu toti austriacii din calcăiu până in crescetu.

Dar' ve asiguru ca trupele cele atâtu de grandioase rusesci, care au sositu in dilele trecute, cea mai mare parte pe calea ferata, mi-au insuflatu nu numai respectu, ci m'au pusu in nespusa uimire. Ce au vedutu ochii mei și ai altoru privitori nici pe departe se póte spune cu gur'a; me aflămu la gar'a calei ferate din Galati, cându luni, septamân'a trecuta sér'a, cam pe la 7 ore, conversându pe peronu cu mai multi caletori, asteptămu sa se deschida cass'a că sa ne scótemu bilete, fiindu-ca scieamu ca curendu are sa sosésca, respective sa plece trenulu.

Ni se spuse inse, ca trenulu cu 2 ore are sa sosésca mai târdiu, fiindu transportu mare de ostasi rusesci cu multe tunuri și alte poveri de munitiune si recuise belice. Si ce sa vedi, ne pomeniramu deodata că din seninu impresurati de unu despartimentu de calareti rusesci cazaci, căror'a mai apoi le urmara alti calareti românesci numiti calarasi. Cazacii rusesci, barbati de cea mai frumoasa etate între 25—30 ani, robusti, sanetosi, bine-adjustati cu imbracaminte noua, inarmati până in dinti, fia-care cu sabia, revolveru carabinu și cu o sulitia lunga ascutita la verfu in patru dungi; cai de subtú ei unulu cá altulu de frumosi de mijlocu, dar' bine hraniti, grosi și tiapeni; bine grijiti și imodobiti cu siéu'a și capestre noi. Erau de toti cam la 40 inși cu 2 oficeri; 4 dintre cazacii postati in dosulu garei — dederă pinteni caliloru și cu suliti'a in mâna plutiti pre cai deodata sborara cá prin aeru in diferite directiuni recognoscendu. Ceialalti siedeau pre cai cá si cându aru fi intiepeniti cu cuiulu, — privindu in tóte părțile cu ochii inflacarati. Oficeriulu comandante descălescându, intra in gara și vorbi câte-va cuvinte francese cu siefulu statiunei, căru'i'a i dede o siedula, de buna séma o depesia, și urcându-se iute pe calu, dintr'o fluerutia dedu unu semnalu și la momentu sosira cei 4 recognoscenti cá sborându din aeru. Vorbí ce vorbí cu densii și preste câte-va minute sosi unu despartimentu de calareti din óstea româna. Acesti'a inse suntu omeni mai tineri, dar' frumosi la esterioru bine adjustati și inarmati, cai mai mari decâtu ai cazaciloru, de 16 pumni, bine ecupati, feciorii sanetosi, voiosi și insufletiti. Oficerii cavaleriei române salutara pre ai cazaciloru rusesci și — strensara mânilu și vorbindu câte-va cuvinte francese, — despartimentulu de cazaci se departă in directiunea trenului, ce se asteptă. Cieriulu s'a deschisu și turnă plóia cá

cu ciuberulu, unu ventu rece, intunecatu de nu vedeai degetulu. Stateamu curiosu și uimitu ca ce va sa se intemple; calarasi români stateau cá in clestati pe caii loru in dosulu garei și in torintele ploiei, nici ca le pasă. Din cându in cându vedeamu din departare câte o zare de lumina lucindu și audiamu tropetele caliloru, troncanitulu sabielorulu. Acesti'a erau cazacii imprasciati in tóte părțile recognoscendu prin intunecatu și plóia, fiindu preveduti de desubtulu capenégului cu unu feliu de lampiôna artificioasa de cauciucu, care le face vedere dupa placu si necesitate.

Intr'unu târdiu eata sosira vr'o 24 trenuri, fia-care cu câte 46 vagoné incarcate și indesate cu ostasi pedestri (infanteria). In fia-care vagonu erau câte 40 inși, va se dica in celea preste o mîia de vagoné dela cele 24 de trenuri, sosira la 45,000 ostasi rusesci; dar' apoi mai sosira și alte vagoné cu artileria și munitiune grandioasa. M'amu uimitu vedindu aceste trupe, feciorasi toti tineri in etate de 20—24 ani, binefacuti, sanetosi, trunchiosi, bine ecupati și armati; plouă in continuu; dar' la gara nici unu sgotu, liniscea cea mai mare până se descarcara tóte vagonéle in cea mai frumoasa ordine. Soldatii si pusera pusecele in piramide, plóia nu-i gená nimicu și m'amu uimitu cum lasau se curga ap'a pe tievile pusecelorulu neinfundate la gura! Oficerii acestei ostiri rusesci preste totu suntu omeni de etate mai mijlocia cam între 26—35 de ani, mare parte carunti la peru; suntu inse omeni inteligenti și cu putiena esceptiune — vorbescu limb'a franceza și germana; ier' soldatii de rendu numai russésca.

Disciplin'a atâtu in armat'a rusesca, câtu și in cea coalitata româna, amu aflat'o in totu loculu esemplara, încátu m'a surprinsu; nimicu nu va cumperá soldatulu rusescu, sa nu plătésca indata câtu i se cere; ier' oficerii suntu plini de bani, auru si argintu, apoi fórte galanti. Ospetarii, negutiatorii și alti cetatieni din Roman'i'a marturisescu aceste cu tóta sinceritatea adaogându: ca insisi se mira ce deosebire este între armat'a rusesca de acuma și între cea de mai nainte; ce mari progrese a facutu Russi'a dela 1853 încóci in organizarea armatei sele.

Tunurile si preste totu bateriele rusesci care le-amu vedutu cu inca m'au pusu in uimire, suntu tóte de calibre grele și noue sclicescu cá aurulu; potu dice ca e o inventiune de care nu amu mai vedutu nici la o armata européna. Si mi s'a spusu ca de aceste tunuri 16 baterii suntu in transportu pentru armat'a româna dela Calafatu, care operéza la Dunare spre Vidinu in contr'a turcilor!

A mai enaratu multe viageriulu némtiu, care nu le-amu potutu petrece cu atât'a atentiune cá sa le fiu potutu tiené in memoria, căci me genámu, si eră prea batatoriu la ochi, sa mi le notezu in vagonu.

Caracteristicu a fostu inse preste totu acestu discursu, mai vertosu, cându densulu afidá pre capitanu, ca de feliu nu este amicu simpatisatoriu alu rusiloru cu atâtu mai putienu alu românilorulu (ich bin gewiss kein simpatisirender Freund der Russen, vielweniger aber der Walachen, aber was meine Augen sahen kann ich nicht verleugnen). La aceste afirmatiuni i re-

flectă capitanului: „Cum se p^ote dar' află indemnata diurnalistică noastră din *Vien'a* si anume „*Neue-Freie-Press*“, „*Deutsche Zeitung*“ si altele a dá crediementu corespundintilor speciali, cându le publica raportari cu totulu contraste, in cari armat'a rusésca se descrie cá demoralisata, betiva si fanatisata; iér' cea romanésca, lasia, sdrentiósá si hebauca?

Viagierulu vienesu, nu se gandí multu, ci cu unu zimbetu ironicu i respunse capitanului; „*Ja wohl, es ist so; aber die Zeitungen verfolgen besonders in Kriegszeiten gewisse Interessen zum Vortheile des einen oder des anderen Kriegführers, dem sie nicht etwa sympathisch sondern — finanziell engagirt sind!*“ Va sa dica romanésce: „Firesce asiá este; dar' diurnalistic'a, mai cu séma in tempu de resbelu, urmaresce óre-cari interese in favorulu unui'a séu celui'a-laltu purtatoriu de resbelu, cáru'i'a nu-i este dóra ingagiatu simpaticesce ci finantialmente.

Mai spuse cáta armata colosala rusésca a vediutu cu ochii in giurulu *Brailei*, in *Oltenit'a*, cátu de bine organizata, si adjustata, inarmata, mobilisata si disciplinata este *óstea romána*; ce *artileria*, *trupe de geniu* si *sanitare* dupa sistemulu celu mai modernu militar, au románii. Unu regimentu de infanteria a armatei románe, care mergea spre *Calafatu*, l'a pusu in uimire si la privirea lui credea ca suntu soldati francesi. Esteriorulu fecioriloru este fórté placutu si impunatoriu, — pecátu sa fia espusi glóntieloru turcesci. Signalulu ni anuciá apropierea de *Teiusiu* si curmá numai decátu discursulu interesantu.

Dela sinodulu archidiecepsanu.

Siedint'a a X din 12/24 Aprile.

ad 2. *La ajutoriulu de statu.* CREDU, ca obiectulu interpelatiunei in partea esentiala e deslusitu prin actele substernute vener. sinodu, din cari se vedé, ce amu facutu eu din presidiu spre a corespunde insarcinariloru sinodulu an. tr.; trecu deci la celelalte párti ale interpelatiunei si respundu dlui interpelantu, ca:

a) Impartirea ajutoriulu de statu pe anulu 1875 dupa conclusele sinodulu din 1876 nu s'a potutu efectuí mai curendu din caus'a greutátiloru tehnice, cari usioru se potu vedé, deca se va aruncá o privire asupra actelor si cari suntu de a se considerá in legatura cu celelalte multe afaceri curente.

b) Ajutoriulu de statu atátu pe an. 1875, cátu si pe 1876 s'a tramisu deadreptulu si espresu la mánile mele, asiá dara la respunderea mea personala; despre celu pe an. 1875 amu facutu ratiociniu la inalt. ministeriu, dar' absolutoriu inca n'amu primitu; celu menitu pe an. 1876 se afla depusu la institutul de creditu si economii „*Albin'a*“; despre detragerele de 10% in folosulu fondulu preotimei archid. si despre interesuriile economisate voiu face in modulu celu mai exactu ratiociniu, care pentru ingramadirea afaceriloru multifarii, ce le amu avutu si le amu cá archieppu si metropolitu pâna in momentu inca nu e facutu asiá, cá sa-lu si potu presentá ven. sinodu. CREDU in se ca pentru titliu amintiti dlu interpelantu va aflá destula garantia in mánile mele, in care se afla sumele respective.

Ad. 3. *caus'a cu seminariulu.* Pe tempulu cându amu venitu aici cá Archiepiscopu si metropolitu amu aflu la seminariulu nostru Andreianu pe dnulu capitanu Stezariu cá inspectoru in partea economica-domestica a alunecatulu. Dupa cum amu notificatu la altu locu, dlu capitanu Stezaru in calitatea de mai susu si-a datu demisiunea, din acestu incidentu consistoriulu a luat mesuri, cá directorulu seminariulu sa provéda in viitoriu si inspectiunea domestica a in-

ternatulu; acést'a a intempnatu unele greutáti, preste cari consistoriulu a trecut deocamdata cu aceea, ca a substernutu Ven. sinodu unu proiectu de regulamentu pentru Seminariulu Andreianu, in care se reguléza si cestiunea atinsa. Intr'aceea cu tóta supraveghiarea in partea disciplinara a institutuliu o amu lasatu in grija directorulu actualu, dar' totodata m'amu aflu indemnatu si in persóna a priveghiá, cá la institutu sa se sustiena ordulu bunu si bun'a cuviintia. Ear' pentru cele esperiate in partea acést'a, respundu dlui interpelante, ca in adeveru amu esperiatu si eu unele, cari nu au fostu in stare de a-mi castigá complacerea, dar' despre aceea ca s'aru fi intemplatu din partea eleviloru escese si scandale chiaru si la locuri publice; despre unele cá acestea nu amu nici o cunoscentia, cu tóte ca mi-amu trasu din cându in cându informatiuni despre starea disciplinara a institutuliu.

Dep. *Brote* cá interpelante se declara numai in parte multiamitu cu respunsulu datu si 'si reserva dreptulu a face propunerile sele cu alta ocaziune. Incátu privesce respunsulu presidentulu relativu la starea seminariulu Andreianu declara, ca interpelatiunea nu este facuta simplu pe bas'a unoru povesti, ci pe bas'a actelor oficiose ce-i stau a máná. Dreptu dovéda cetesce unu estrasu din protocolulu conferintiei profesorele din an. 1876/7 de sub pct. 57, in care protocolu insusi corpulu prof. in frunte cu directorulu seminariulu se vede nevoitu a constatá, ca escese s'au facutu in institutuliu amintitu.

Presidentulu observa, ca spre lamurirea obiectulu din cestiune, aru fi consultu cá sa dee voia dep. Hane'a a dá cá directoru alu institutuliu Andreianu unele deslusiri. Sinodulu consimte si astfelu:

Dep. *Hane'a* impartasiesce intr'o vorbire mai lunga starea lucrulu, istorisindu, cum trebue intielesu cuprinsulu protocolulu conf. prof. si declarandu in sfersitu, ca elevii institutuliu nu merita invinierea ce li se face fiindu escesele pretinse mici abateri dela disciplina, nu inse scandaluri si escese faptice.

Dep. *Brote* considerandu scurti-meia tempulu reflectéza, ca de-si aru avé multe de observatu si de combatu in ce privesce asertiunile antevorbitorulu, totusi amana facerea de propuneri motivate pentru alta ocaziune.

Dep. I. *Hodosiu* propune a se alege o ancheta din sinulu sinodulu, care sa vina cu propuneri motivate relativu la concedierea deputatoru sinodali. Se predá comisiunei pentru propuneri.

Urméza desbaterea asupra obiectelor puse la ordinea dilei.

Raportorulu comisiunei pentru propuneri fiindu absentu, la ordinea dilei se pune raportulu comisiunei verificátore.

Raportorulu dep. *Fagarasiu* raportéza asupra:

1. Actulu de alegere din cerculu electoralu III. Considerandu iregularitátile si unele falsificári comise cu ocaziunea alegerei din acelu cercu si ca dep. Pred'a a depus mandatulu seu cá deputatu, — propune nulificarea alegerei si scrierea unei nóue alegeri pentru deputatii mireni din cerculu amintitu. Totodata propune, cá actele electorali, cari privescu alegerea dep. Pred'a, sa se transpuna consist. archid., care sa pedepsésca pe acei cari au comisu abusuri si sa-i condamne la suportarea cheltueliloru in suma de 59 fl.

Dep. *Cups'a* face istoriculu alegerei din cestiune si observa in sfersitu, ca pedéps'a nu p^ote avé locu decátu pe bas'a unei investigatiuni rigoroze si ca unele incorectítati comise suntu de siguri rezultatele nesciintiei si miseriei, de cari patimesce preoti-

mea nóstra, cárei'a tocmái de aceea sa nu i se impuna pedepse de bani, ci pe alta cale sa se pedepsésca.

Dep. *Trombitasiu* combate unele din asertiunile antevorbitorulu si dá câte-va deslusiri.

Dupa dep. *Boiu*, care e de parere a nu se insarciná consist. archid. cu esecutarea pedepselor in bani, vorbesce:

Dep. *Macelariu*, care consimte cu propunerea dep. *Boiu* in ce privesce esecutarea pedepselor in bani. Apoi face amendamentulu, cá sa se anticipéze sum'a necesara la facerea investigatiunei din fondulu sinodalu. Se primesce.

Dep. *Gaetanu* considera de preamare suma de 59 fl. si propune reducerea diurnelor dela 5 la 3 fl. Acést'a propunere se primesce anuciandu-se cá conclusu: diurnele comisariiloru sinodali se stabilescu cu 3 fl. De altcum se primesce propunerea comisiunei.

2. Asupr'a actulu de investigatiune din cerculu elect. XVII. In actulu de investigatiune, comisariulu constata mai multe iregularitáti, dar' fiindu multi dintre votanti dusi in Romania, nu i-a fostu cu putintia a aflá adeverulu facticu si de aceea propune verificarea dep. *Sorescu* sub cuventu, ca voturile controversate nu aru alterá intru nimicu alegerea dep. *Sorescu*, care si asiá aru intruni majoritatea voturilor. Comisiunea totu din motivele aduse de comisariu propune: respingerea protestulu si verificarea dep. *Sorescu*.

Dep. *Mihaltianu* considerandu iregularitátile comise in protocolulu din comun'a bis. Risnovu propune transpunerea acelu protocolu cons. archid. spre cercetare mai departe.

Dep. *Boiu* este in contr'a verificării resp. in contr'a propunerei comisiunei accentuandu, ca starea adeverata a lucrulu nu s'a constatatu cum se cuvine. In sfersitu propune a se transpune actulu investigatiunei cons. archid. spre stricta cercetare in cerculu seu de activitate.

Dep. *Cosm'a* pledéza in contr'a acestei propuneri dicandu, ca prin ea sinodulu aru pierde dreptulu ce are de a verificá membrii sei

Dep. *Siandru* este pentru verificarea declarandu motivele aduse contr'a cá lipsite de ori-ce ponderantia.

Dep. *Racuciu* combate vederile dep. *Boiu* intr'o vorbire mai lunga si primesce propunerea comisiunei.

Dupa ce mai vorbescu dep. *Romanu* si *Boiu*, unulu contr'a unulu pro si dupa unele reflexiuni din partea raportorulu comisiunei, — se trece la votare, primindu-se propunerea comisiunei cu majoritate de voturi.

Dep. *Fagarasiu* cá raportorulu alu comisiunei pentru diurnele deputatoru sinodali propune a remáné pre lánge 3 fl. pe di si a lasá fia-cáru deputatu voie libera a specificá spelele de caletoria cu conscientiositate. Spelele sa se acopere din sum'a incursa spre acestu scopu, iér' restulu eventualu din vre-unu fondu disponibilu.

Constatarea diurnelor precum si rebonificarea speloru de caletoria resp. asignarea lor se va face din partea biroului.

Dep. *Cosm'a* propune, cá pe viitoriu spelele de caletoria sa se acórdé in proportie cu presentiele, iér' diurnele numai pentru dilele, in care deputatii au luat parte la siedintie.

Dupa unele reflexiuni din partea dep. *Gaetanu*, se primesce propunerea comisiunei cu schimbarea propusa de dep. *Cosm'a*.

Notariulu generalu, dep. *Brote*, propune preliminaru óre-cárei sume cá recompensa pentru scrietorii ocupati cu purisarea protocolorulu. Propunerea se primesce si se priliminéza spre acestu scopu sum'a de 10 fl.

Presidentulu cere indemnitate pentru a recompensá servitiile ce va face

notariulu generalu dupa incheierea sesiunei presente. Indemnitatea se acórdá.

La ordinea dilei se pune raportulu comisiunei pentru propuneri.

Relativu la conspectulu fiscalulu const. Dr. Ioanu Borci'a, in care conspectu aru fi fostu a i se induce tóte actele procesuale cum si pretensiunile in bani, — raportorulu dep. *Racuciu* propune: Sinodulu pe lánge esprima reu parerei de reu demanda fiscalulu substernerea acelu conspectu in sesiunea prossima.

Dep. *Cosm'a* propune esprimarea nemultiamirei fatia de procederea consistoriulu arch., care nu a tienutu evidentia despre numerulu si starea actelor procesuale si care n'a satisfacutu conclusulu sinodalu din anulu trecut relativu la facerea unui conspectu exactu. Sa se provóce deci cons. archida demandá fiscalulu compunerea unui conspectu despre starea tuturor proceselor si sa-lu substerna neconditionatu in sesiunea prossima. In sfersitu propune cá banii ce i va incassá fiscalulu, sa se depuna fára amanare la cass'a archid.

Presidentulu observa, ca nu voiesce a aperi procederea fiscalulu, inse compunerea unui conspectu asupra stárei si cursulu atátoru procese reclama unu tempu cam indelungatu.

Dep. *Romanu* combate aspru procederea consistoriulu si fiscalulu declarandu-o de o regretabila trecere cu vederea a datorintelor. Adauga apoi, ca cestiunea procesorulu este fórté incurcata si ca neavendu a máná unu conspectu despre tóte procesele, sinodulu remane in neclaru, si nu scie, cum este starea procesorulu.

Dep. *Baiulescu* dice, ca sinodulu are a face cu consistoriulu si nu cu fiscalulu si propune, cá consistoriulu sa se grabésca a aduce in evidentia si ordine procesele si starea lor.

Dep. *Trombitasiu* observa, ca din „*fundatiunea Botaiana*“ au intratu cu 200 fl. mai putienu decum s'a fostu vendutu imobilele. Fiscalulu pare a fi retienutu restulu de 200 fl. fára nici o basa legala.

Dep. *Gaetanu* considerandu, ca fiscalulu nu e de fatia spre a se putea aperi, se alatura la propunerea dep. *Baiulescu*.

Dep. *Macelariu* declara cestiunea de fórté importanta si insista a se clarificá trebile cu fiscalulu; altcum usioru s'aru putea dá ansa la pagube ireparabile. Observa apoi, ca dreptulu de prioritate a remasu perdutu la mai multe procese din cauza ca consistoriulu nu a regulatu si descurcatu afacerile cu fiscalulu.

Dep. *Siandru* 'si esprima parerea de reu fatia de procederea consistoriulu in cestiunea de fatia.

Rap. *Racuciu* aperi propunerea comisiunei declarandu pre unii din antevorbitori de pesimisti fatia de procederea fiscalulu.

Dupa o ciudata desbatere in cestiunea personala urmata intre dep. *Macelariu*, *Romanu* si *Racuciu*:

Propunerile se punu la votu si se primesce aceea a dep. *Cosm'a* cu unu adausu facutu de dep. *Romanu*.

Siedint'a se ridica la 2 óre. d. a.

†

Ioanu Candrea, profesorulu in institutul teologicu pedagogicu *Andreianu* in Sibiu, a incetatu, joi in 5/17 l. c. din vietia. Perderea este mare, pentru-ca o putere considerabila s'a smulsu din sirulu acelor ce lucra pe terenulu bisericescu si scolariu, pe terenulu politicu-natiunalu si socialu; pentru-ca reposatulu lucrá pe numitele terenuri cu tóta abnegatiunea inspirata de iubirea cea mai pura si perseveranta cátra biseric'a sea, cátra scóla si cátra natiunea sea. Ioanu *Candrea*, acum mutatulu dintre noi, s'a nascutu in Négr'a in muntii *Abrudului* in diu'a de 10 Novembre 1844.

Parintii sei, Basiliu si Iudita economi, vedindu mai târziu talentele fiului lor, s'au ingritu sa nu remana ingropate. Dupa absolvirea gimnasiului, alegându si cariera bisericească a intrat in anul 1866/7 in cursurile institutului nostru teologic-pedagogic. Absolvendule pe aceste in vâr'a anului 1869, cu ajutoriu dela statu, s'a dusu in Germania spre a se perfectiona in sciintele si cunoscintele pentru cariera imbratisiata.

In anul 1871/2 lu vedemu ocupandu unu postu de profesor la preparandi'a pedagogica de statu din Dev'a. Ca atare in an. 1873 s'a casatoritu cu domnisi'ora, An'a Slab'a din Sibiu, carea a fostu o socia credincioasa si cu totulu devotata barbatului ei si familiei ce se intemeia prin casatori'a acést'a fericita. La 1874 s'a stramutatu la Sibiu, cá profesor ord. in institutul nostru archidiecepsanu teologicu pedagogic, unde conformu naturelului seu a lucratu cu zel si energia pentru progresulu junimei nostre teologice pedagogice si gimnasiale (cá catechetu).

Curatieni'a caracterului seu, zelulu si energi'a sea spre totu ce e nobilu si de folosu, a atrasu in graba atentiunea bisericeii, natiunei si societáti ei asuprasi; elu fú in cuvendu membru alu corporatiunilor reprezentative bisericesci, politice (in comitatulu si comunitatea Sibiului), si in consistoriulu archidiecepsanu in sectiunea scolastica si in comitetulu Asociatiunei transilvane române pentru literatur'a si cultur'a poporului român.

Ioanu Candrea simtiendu necesitatea unei foi speciale scolastice, intrunindu si puterile sele intelectuale cu cele ale neobositului, odinora fostu colega alu seu la preparandi'a de statu din Dev'a, Basiliu Petri, la inceputulu anului 1876 a edatu foi'a redigiata de densii „Scóla romána.”

Unu morbu greu de peptu se puse in cuvendu curmedisiu in calea activitáti lui Ioanu Candrea. Incercările pentru recástigarea sanatáti la loculu de cura in Silesia prussiana, Gerbersdorf, se pare in anul trecut a fi avutu succesulu doritu. N'a trecut multu inse si se vediu ca morbulu a petrunsu corpulu lui mai tare decâtu sa fia redatu iera-si activitáti, cárei si consacrase viét'a. A dóu'a incercare a acé'asi locu de cura se aratá zadarnica, pentruca nu se implinira trei septamáni, cându mórtea puse capetu unei vieti atâtu de scumpe pentru familia, parintii, rudeniile, amicii si cunoscutii sei, pentru biserica, natiune si societate. In diu'a *Inaltárei Domnului*, din anul acést'a, candidulu seu sufletu inca a parasitu cele pamentesci si s'a mutatu la eternitate.

Elu, care nu s'a nisuitu nici odata pentru a dobandi lumea materiala cu placerile ei, in scurt'a sea viét'a de 33 ani, a dobanditu nemurirea si neuitarea neperitóre, cá toti cei ce lupta pentru bunurile cele sublime spirituale, a pártiei celei mai bune, care nu se voru luá nici cându dela densii. Fia-i tierin'a usi'ora si amintirea eterna!

R o m a n i ' a .

Desbateri parlamentare.

(Continuare din nr. tr.)

dupa „U. p. A.”

Minist. presied. Ve marturisescu, dloru deputati, ca amu ascultat pe onorabilele meu amicu d. N. Ionescu cu intristare, si pentru inalt'a consideratiune ce amu nu numai pentru valórea d-sele cá oratoru, dar' si pentruca d sea este unu eminente cetatianu, amu voitu sa iau note de ceea ce a disu, cá sa-i potu raspunde punctu cu punctu; inse mi-a fostu preste putintia de a-lu urmari. Discursulu d-sele érá intocmai cá figurele ce se facu de miclele cristale colorate dintr'unu caleidoscopu care pe totu momentulu 'si

schimba form'a, de-si in modu fórte stralucitu, inse e preste putintia cá cine-va sa aiba sub ochi unu obiectu lamuritu, precum din discursulu fórte elegantu alu dlui Ionescu mi-a fostu preste putintia sa-mi dau séma de ceea ce voiá dlui sa céra dela guvernulu si dela tíera. Si cându dicu aceste cuvinte suntu datoriu sa ve declaru ca, déca d. Ionescu, cându vine a vorbi cá deputatu dela acésta tribuna, sa lasa a se conduce de stralucit'a d sele imaginatiune, încátu nimeni nu póte sa-lu mai urmeze cá sa póta sa traga o conclusiune din discursulu d-sele; inse cându este la guvernulu, atunci simtimentulu respunderei predomina asupr'a imaginatiunei d-sele, o inlaturéza, si atunci faptele d-sele in guvernulu suntu cátu se póte de consecinti: astfelu ca d-sea, pe cátu tempu a fostu la putere, a potutu sa conduca ministeriulu afaceriloru din afara fara cá sa fi caditu in aceste inconsecintie pe cari le-a manifestatu acum aci, (aplause) fiinduca altfelu tíera s'aru fi resimtitu de acele inconsecintie si ele aru fi avutu rezultate deplorabile pentru dens'a.

Amu fostu nevoitu sa facu acésta declaratiune: ca altulu este dlu Ionescu cându este la guvernulu, si altulu cându se afla in opozitiune, din fericirea d-sele si nenorocirea tieriei. (Haritate).

O Voce. Cestiune personala.

D. I. C. Bratianu presiedintele consiliului. Nu este cestiune personala: dara m'amu creditu datoriu sa facu justitia onor. d. Ionescu pentru tempulu cátu a fostu la putere, cá sa nu lu judece lumea dupa discursulu d sele de astadi. (Aplause).

Dloru! pentru ce vedeti atât'a solemnitate in acésta desbatere? pentru ce societatea romána intréga este asiá de agitata? pentru ce d-v. toti sunteti fragmentati cum nu v'amu vediutu nici odata? Pentru ca este desnodamentulu unei drame care se continua aprópe de 500 de ani!... In secolulu alu 14-lea, cându Europ'a credea ca s'a sferisitu cu invasiunile barbariloru din Asia, cu acele invasiuni din epoc'a Tatariloru, de odata s'a vediutu venindu unu nou vertegiu, nu pe drumulu obicinuitu dela Nordu, ci de asta data trecendu Bosforulu, si acelu vertegiu care sfarámá la pamentu totu ce intempina in cale-i a ajunsu pána la otarele nostre. In capulu seu érá sultanulu Bajazet, care se numia trasnetulu lui Dumnedieu si care inspaimentase nu numai intrég'a Europa, ci lumea intréga. La malurile Dunarei insa, acelu trasnetu si acelu vertegiu au gasitu unu poporu vângiosu, resboimicu, o tíera unde fia care cetatienu avea confundata existintia sea cu existintia natiunala; si acestu poporu a tienutu peptu torentulu cum nu putuse sa-i tiena nici o natiune, nici o tíera; si chiaru Bajazet, acelu trasnetu care sfarimase totu, a fostu nevoitu sa faca unu tratatu cu Romani'a, satisfacandu-si numai orgoliulu seu prin stipulatiunea unui omagiu, unui peschesiu, dara acelu tratatu in realitate érá unu adevratu tratatu de aliantia, cu totu preambululu lui emfaticu.

Ce a facutu de atunci incóce inalt'a Pórta? Ori de câte ori ne-a gasitu intr'unu momentu de slabiciune, a sfasiatu acelu tratatu, a trecut Dunarea si a voitu sa ne cuceréca; insa din norocire bratiulu Romaniei nu érá asiá lesne de inmuiatu: secolu intregi románi au respinsu acele incercári, si cându Turcia a vediutu ca cu sabia nu póte sa ne cuceréca, ea care incepuse a se formá la scóla bizantina, a alergatu la mijlócele ce-i consilia acea politica, cautandu a profitá de resbelele nostre civile, de luptele dintre pretendintii nostri la tron, cari in totu-déun'a gaseau unu spriginu la Constantinopole spre a se surpá unii pe altii, si astfelu Pórta a pu-

tutu pe acésta cale sa se amestece in afacerile nostre din intru.

Eata care este istoria Romaniei fatia cu Turcia, dela sferisitu secolulu alu 14-lea pána la inceputulu secolulu alu 18-lea. Sa saru preste tóte acele secole unde Romani'a a dezvoltatu unu eroismu ce atunci érá pretiuitu si constatatu de Europ'a intréga, care numia pe vitejii nostri Domni cavaleri ai crestiniismulu europénu, (aplause generale); acelu eroismu uitatu astadi, atunci Europ'a avea mare interesu sa-lu pretiuiéca.

Vinu la secolulu alu 18-lea. Cantemir, voindu sa se emancipe de sub dominatiunea otomana, face o aliantia cu Rusia; inse Brancóvenulu, domnulu Romaniei de dincóce de Milcovu si cea mai mare parte a boieriloru din Moldov'a, gasescu ca este o intreprindere aventuroasa ceea ce voiá sa faca Cantemir in intielegere cu Petru celu Mare, si au facutu astfelu dupa cum ne-a amintitu ilustrulu nostru istoricu, colegulu meu dela afacerile straine in o alta ocaziune, au facutu cá armele Rusiei sa fia batute si Turcia a triumfatu numai pentruca románi au facutu defectiune lui Petru celu Mare; de acea numele lui Brancóvenu pána mai deunadi, cá si alu lui Lupu Costachi, a fostu blastematu in bisericel ruse la tóte serbatorile.

Cum inse amu fostu resplatiti de inalt'a Pórta, celu putieniu atunci pe cându déca bratiulu Romaniei slabise, dar' si bratiulu imperiulu otomanu nu érá mai putieniu slabitu? Celu putieniu atunci sciut-a Pórta sa apretieze interesele ce avé cá sa fia credincioasa tratatelor pe care le avea incheiate cu Romani'a? Brancoveanu, care prin defectiunea ce a facutu lui Petru celu Mare, a asicuratulu triumfulu Turciei, a fostu dusu la Constantinopole si esterminat cu tóta familia si Romani'a a avutu de atunci bei fanarioti. Care a fostu misiunea fanariotiloru in tíera nostra? De a distruge armat'a romána si statulu maioru alu tieriei, care in epocel acele érá compus din boierii aperiatori ai tieriei, si a aduce lifte straine pentru a guverná acésta tíera. Mai bine de unu seculu Romani'a, sub acelu regim, pare ca este perduta pentru totu-déun'a, si incepuse a se crede ca dram'a ce se jucá de atáti'a ani érá sa se finéca prin desfiintarea Romaniei, nu numai cá statu, dar' si cá natiune: cáci chiaru limb'a romána érá aruncata afara din biserica, din scóla si chiaru din cancelariile oficiale. Cu tóte acestea Romani'a a doveditu Europei ca este nemuritóre, neperitóre; cáci la 1821 veni Tudoru Vladimirescu si radicá susu si viu stindardulu român. Si cum l'a radicatu? Cu strainii contr'a Portiei? Nu! elu a respinsu ori-ce solidaritate cu eteria grecéca, reprezentata printru unu fanariotu numitu Ipsilante, si in virtutea tratatelor nostre, a facutu apelu la Turcia, recunoscendu legaturile ce ne creau acele tratate cu inalt'a Pórta. Dar' cum a respinsu inalt'a Pórta? A navalitu in Romani'a cu o furia selbatica si déca pe de o parte a distrusu bandele eteristiloru greci, a cautatu in acelasi tempu sa estermine si legiunile románe, cari se resculasera pentru a-si revindeca dreptulu de a trái romanesce in tíera romána. Si de-si ne-a datu unu domnu, luatulu din tíera, acést'a de nevoia, fiinduca trupurile celoru mai insemnati fanarioti, pretendintii la domni'a acestoru tieri, pluteau pe Bosforu, si astfelu Pórta a fostu nevoita sa ia unu domnu din Romani'a, inse nepastrandu nici o forma, nici o datina, cáci a luatulu totu pe unulu care se tragea dintr'o familia straina, creându ca va putea gasi intrensulu unu instrumentu. Cu tóte acestea, totu n'a avutu destula incredere intr'ensulu, cáci dupa ce a sterpitu revolutiunea natiunale a lui Tudoru, a ocupatu Romani'a militaresce. Si de-si mai in urma armat'a principala a fostu retrasa, dar'

totu au remasu garnisóne prin diferite orasie; si atunci vedeai tíera romanéca ocármuita de besléga si beslii, la ordinele cáror'a erau tóte autoritáti tieriei!

Acésta stare de lucruri a duratu pána la 1828, cându Rusia a declaratulu resbelu Turciei, a gonitu pe turci din Romani'a, ne-a pusu in posesiunea Dunarei, infintandu in tíera protectoratulu rusescu.

Protectoratulu rusescu, care l'a inceputu, érá o binefacere pentru noi, in urma, cá ori-ce protectoratu esclusivu...

(Va urmá).

Corespondintia.

Cisnadie, in 14/2 Maiu.

X Y. (*Adunarea generala cercuala a societáti agricole*). Horizontulu facea desu de diminétia o fatia posomorita si versá mereu ploie. Speranti'a a vedé multi agricultori la acést'a adunare cercuala se miciorá din ceasu in ceasu. Cu tóte acestea la 10 óre dim. sal'a mare si imposanta a scólei din Cisnadie au cuprinsu dejá la vr'o 200 persóne; erau mai alesu tierani din Siur'a-mare, Slimnicu, Cristianu, Turnisioru si Cisnadie. Presidentulu Frank deschide siedinti'a si cetesce raportulu annualu alu comitetulu. Activitatea comitetulu a fostu modesta si preste totu acomodata impregiuráriloru nefavorabile in care traimu. Numerulu membriloru si averea societáti crescú in cetu. Dealtmintrile lucrările administrative au decursu in ordine. Dlu Eugeniu Brote secretariulu societáti si a depusu in decursulu verei trecute oficiulu seu in mánile comitetulu si a fostu substituitu pána la acést'a adunare prin caplanulu cetatianescu Ongert. — Dupa sfersirea raportulu profesorulu Comsi'a se urca pe catedra si rostescú in limb'a germana unu discursu despre secerisii. Discursulu, fiindu cu multa cunoscintia de cauza si precisu, a fostu acompaniatu de cea mai viua aprobare a intregi adunári numeróse. Terminándu dlu Comsi'a presidentulu a deschisu desbaterea asupr'a celoru rostite si érá o adevrata placere a vedé, cum tieranii, cu órecare veneratiune si in cea mai buna ordine parlamentara, si dedeau pareerea lor. A urmatu conformu programei, profesorulu gimnasiulu luteranu din Sibiu dlu Konnert cu unu discursu fórte interesantu despre masinile de semenatu. Presidentulu Frank, dupa ce a atrasu atentiunea adunári asupr'a irigatiuniloru, a pusu la ordinea dilei alegerea functionariloru. Siedinti'a s'a incheiatu la 1 óra d. p.

La banchetulu splendidu, arangiatu de comun'a Cisnadie, au luatulu parte vr'o 60—70 persóne. Toastele n'au lipsitu. Parochulu localu, domnulu Wittstock, in cuvinte alese si in modu oratoricu, a accentuatu in toastulu seu *armonia*, ce o vede intre románi si sasi pe terenulu economiei si doresee, cá ea sa infloréca alaturea cu binele acestoru natiuni.

La 3 óre d. p. intrég'a adunare a iesitu la câmpu, unde s'au probatu intr'unu pamentu fórte lutosu sistemele de pluguri, ce se obicnuiescu la noi. Interesulu pentru aceste probe a fostu viu si sórele plecá dejá spre apusu, cându adunarea coborea spre Cisnadie, pentru a-si vedé fia-care de ale sele.

Impressiunea totala, ce amu primit'o, nu póte fi decâtu fórte magulitóre pentru comun'a frumósa Cisnadie. Nu dorimu alt'a decâtu a vedé multe comune in tíera nostra, care le amu puté pune alaturea comunei Cisnadie si a vedé multe adunári de tierani, cari aru semaná celei de astadi.

Nadasiulu sasescu, in 25 Aprile 1877 v.

D'e Redactoru! Me simtiu prea fericitu, a ve poté comunicá asta-data ceva imbucuratoriú, ceva maretu si folositoriu.

In parochia gr. or. a Seleusiulu mare, in ppresbiteratu Sighisiorei, fiindu biserica vechia si de totu mica, inca de multu fu simtita necesitatea de a edificá o biserica noua, mai mare si corespunditoare tempului, in care traimu. Poporulu acestei parochii, de-si putienu la numeru si materialmente inca camu scapatatu, si-a datu tota silintia si a adunatu totu materialulu trebuinciosu spre scopulu acest'a si asiá Luni in 18 ale curentei se si serbá sántirea petrei fundamentale. Protopresbiterulu tractualu, venerabilulu si caruntulu parinte Zacharia Boiu, invitatu anume la acésta festivitate, esindu in fatia locului, cu asistintia de cinci preoti, severu sántirea apei conformu ritulu nostru orientale si implorá ajutorulu si binecuvantarea lui Ddieu asup'ra acestei intreprinderi. Dupajaceea stropi intregu fundamentulu si pre poporu cu apa sántita si asiedia cu insusi man'a d-sele petr'a fundamentala asup'ra cárei s'au cetitu apoi si rugaciunile indatinat la atari ceremonii.

Cu acésta ocaziune reverendissimulu domnu protopresbiteru se adresá cu un'a cuventare corespunditoare cátra poporulu, care erá adunatu la acésta solemnitate, — atátu románi cátu si sasi, — prin care a aretatu scopulu adunarei, a laudatu zelulu crestinióru din Seleusiulu mare desvoltatu pána acum'a intru edificarea bisericei, i indémna, cá totu déun'a, cu cuvinte adeverate parintesci a-si dá fia-care totu concursulu putinciosu, si de aci inainte, cá sa-si póta vedé in curendu maréti'a opera, dejá inceputa, completata, spre glori'a lui Ddieu si spre mánghaieru loru, imbarbatându-i cu cuvintele insusi mántuitorulu nostru Iisus Christosu din sánt'a Evangelia: „ca de voru fi doi dintru voi intr'unu intielesu pre pamentu, de totu lucrulu, ce voru cere, va fi loru dela Tatalu meu celu din ceriuri. Ca unde suntu doi, séu trei adunati intru numele meu, acolo suntu eu in mijloculu loru.“ (Mateiu c. XVIII v. 19. 20).

Acésta cuventare strebatu si miscá adencu inimile publiculu ascultatoriu si stórse lacrima de bucuria din ochii multor'a.

Nu potu intrelasá neamintita o fapta, ce ni-o descoperi parintele protopresbiteru in cuventarea sea; o fapta precátu de maritimósá si nobila, pre atát'a si démna de tota imitatiun'a. Nobil'a fapta e a unui crestinu evlaviosu din Danesiu, — comuna aprópe de Seleusiulu mare, — anume Ioanu Ciochina, carele pre lángha altele a concorsu cu unu ajutoriu considerabilu donându pe sém'a bisericei nou edificánde o suma de 600 fl. v. a. di; siese sute florini valut'a austriaca. Din altu isvoru amu intielesu ca acestu binefacatoriu lasá prin testamentu dupa mórtea sea tota averea sea imobila sánteloru biserici din Danesiu si Seleusiulu mare.

Dea cerulu cá in scurtu sa ne vedemu adunati iéra in numeru si mai mare la sántirea acestei biserici, spre ce se si nutresce cea mai viua sperantia, cunoscându zelulu poporulu in acésta cauza sánta, cáru'i a nu-i lipsescu nici ajutorii dara nici conducatorii adeverate.

Din consideratiunea proverbiulu latinu: „exempla trahunt“, ve rogu prea onorate dle Redactoru! sa binevoiti a publicá aceste siruri in pretiutulu diariu „Tel. Rom.“ ce redigeati, cá astfelu ajungându la cunoscintia p. t. publicu cetitoriu, comunitatea bisericesca gr. or. a Seleusiu lui mare sa póta serví de modelu si altoru comune cu deosebire din pártile nóstre, cari suntu mai impopulate

si a cároru poporu se bucura de o stare materiala mai favorabile, au insonisce biserice de totu necoresponditoare; ba suntu lipsite chiaru si de edificii scolare; iéra fap'ta generósá a lui Ioanu Ciochina asemenea sa fia unu indemnulu de emulatiune spre binefacere.

Pre lángha cari amu onóre a me subsemná,

alu d-vóstre
Gerasimu Lupea,
par. rom. gr. or.

Locu deschisu*).

Sighisió'a 3/15 Maiu 1877.

Onorate Dle Redactoru! Articululu aparutu in Nr. 26 din a. c. a pretiutulu diariu „Tel. Rom.“ sub rubric'a „Locu deschisu“ me indémna a-mi face urmatórele reflexiuni, crediedu ca prin aceste, cá cunoscatoriu mai de aprópe a obiectulu din susu numitulu articulu, voiu putea serví cu acea, cá sa dau cu deosebire onor. publicu cetitoriu informatiunile cele mai aprópe de adevéru, iéra nu intr'atát'a vener. consistoriu concerninte, pentruca veneratu acest'a are cunoscintiele cele mai esacte despre comun'a bis. gr. or. din Lasleulu romanescu din tóte punctele de vedere; asiá incátu nu mai are lipsa nici de informatiunile mele, dara nici de ale par. protopopu A.

Par. prot. A. a fostu aretatu in mai multe renduri chiaru si publicitatiei pentru neimplinirea datorinteloru sele, si cu deosebire pentru neingrigirea cea preste mesura mare de afacerile bisericesci, scolare si financiale in comunele ppiatulu seu, precum si pentru purtarea egoistica, arbitraria si preste mesura dura fatia de credinciosii sei si de preotimea tractulu seu. Dupa ce inse in Nr. 18 totu din a. c. este de nou invinuitu totu cu de aceste, se apuca si spre a se rectificá, in Nr. 26 arunca culpositatea de pre sine pe capelanulu Iacobu Boiu, carele este mortu de 2 ani si jumetate, presupunendu ca in modulu acest'a se va mantui mai usioru. Pe calea acést'a vine si, precum se exprima insusi, vrendu a dá „dlui redactoru si stimatulu publicu cetitoriu explicatiunile cele mai indestulitorie“, i imbéta pre acesti'a cu nisce neadeveruri pre cari d-sea aru trebui sa nu fia in stare a le scorni!

Respectu betranetieloru par. prot. A., si marturisescu, ca nu bucurosu me atingu de numitulu articulu si de autorulu seu; inse dreptatea si adevéru lu metamorfosate, si pietatea cátra reposatulu inculpatu ierasi pre nedreptulu, me indémna, dupa ce acést'a nu se mai póte aperá insusi pre sine, a face velle nolle autorulu numitulu articulu urmatórele reflexiuni, iéra onor. publicu cetitoriu a-i dá urmatórele informatiuni fatia de Lasleulu romanescu si de procedur'a par. prot. A. fatia de acésta comuna.

Comun'a bis. gr. or. din Lasleulu rom. dupa clasificatiunea parochieloru acestui tractu ocupa unulu din locurile prime si cu tóte aceste, a trebuitu sa stea lipsita de parochulu seu mai multu de trei respective cinci ani**) intocmai cá un'a de cele mai inferiori, cari nu se reintregescu din lips'a de concurenti. In intervalulu acest'a, ce e dreptu, s'a deschisu in trei renduri concursu pentru reintregirea ei, si in mai multe renduri a cercatu par. prot. leidoscopu, cari pe totu momentulu si A. a face alegerea de parochu, inse pána in tómn'a trecuta totu-déun'a fára succesu, de-si a fostu totu-déun'a

*) Despre cele de sub rubric'a acést'a redactiunea nu ia asuprasi nici o responsabilitate. R.

**) Parochulu resp. Mih. Popoviciu atacatu de unu morbu psihicu a fostu opritu dela tóte serviciile bis. in cei 2 ani din urma a vietiei sele, iéra 3 ani suntu de cându a muritu.

mai multi concurenti chiaru si cu maritate. Caus'a a fostu impregiurarea, ca acést'a, de cáte ori esiea pentru alegere, totu déun'a propunea alegatoriloru pre fiulu seu B., iéra pe ceilalti concurenti séu i desconsiderá cu totulu, séu i inferá cu totu felulu de calumnii si denunciatiuni inaintea sinodulu, asiá incátu la urma se tredian alegatorii cu unu singuru concurentu, cu fiulu par. prot. A. Astfelu alegatorii din antipathia cátra tata disgustanduse si de fiuu totu-déun'a s'au retrasu dela votare. Ba ce este si mai multu i-au spusu espresu, ca densii nu voru cá parochulu loru sa fia inruditu cu d-sea nici in spiti'a a unspradieca. Alegerea a fostu posibilu si s'a si executatu indata ce candidatulu respective fiulu par. prot. A. si-a retrasu concursulu, ceea ce s'a intemplatu abiá dupa vacantia de 2 ani si jumetate. Dovada acést'a destulu de invederata despre deplin'a sea legalitate, dupa cum dice insusi in articulu seu!

Par. prot. A. dice ca Lasleulu romanescu este parochia de clas'a I, si ca capelanulu Iacobu Boiu neavendu calitatiele recerute la atare parochia, s'a crediatu in dreptu a si face partida prin intrigi, coruptiuni si scadere de venitulu parochulu.

La aceste trebue sa reflectezu par. prot. A. ca:

I. Nu este adevératu, ca comun'a din cestiune aru fi parochia de clas'a I; spre convingere lu indreptu la archivulu ppescu — déca esista — unde va vedé, ca insasi comisiunea ambulanta, esmisa in archidiececa pentru clasificarea parochieloru, in protocolulu seu dice, ca Lasleulu rom este parochia de clas'a I, asiá incátu inculpatulu preotu reposatu dupa lege a potutu concure dupa ea.

II. Nu este adevératu ca preotulu Iacobu Boiu s'aru fi folositu de intrigi si coruptiuni, si ca aru fi imputienatu venitulu parochulu, din contra chiaru par. prot. A., dupa ce si-a vediutu nimicite tóte sperantiele, de a plantá sementia A.....néscá in Lasleulu rom. s'a incercatu a imputiená aceste venite vrendu a transpune la biserica 10 jugere de pamentu din cele 26 meite pentru preotu, inse nici acést'a nu i-a succesu.

Impregiurarea acést'a precum si acea, ca par. asesoru consist. Moise Lazaru tramisu fiindu in tómn'a trecuta cá comisariu consist. in ppiatulu par. Almasianu, dupa visitarea mai multoru comune ajungendu si in Lasl. rom. fára nici o greutate a mai radicatu stol'a; impregiurárele aceste dóne dicu suntu dovéda ca chiaru nici poporulu din cestiune nu are slabiciunea de a miciorá venitulu parochiale. Din contra se dovedesce ca aru avé aplicare pentru imbunatatirea acéstui'a, numai sa fia cine si pentru cine sa o faca.

Par. asesoru cu ocaziunea acestei visite conformu ordinatiunei cons. a facutu si alegerea de parochu. Dupa ce inse celu alesu a renunciatu, s'a ordinatu deschidere de concursu si alegere noua. Venindu par. prot. A. la acésta alegere in 4/16 Aprile a. c. nu i-a fostu frica de Ddieu a pretinde din lad'a bisericei pentru alegerea facuta 50 fl. v. a. (cinci-dieci floreni).

Cá de incheiare trebue sa mai amintescu si impregiurarea acea, ca de voiesce cine-va sa se convinga prin propri'a intuitiune despre starea bisericesca si scolara din ppiatulu par. prot. A. sa cerceteze intáiu de tóte comun'a bisericesca Alm'a cu resiedinti'a ppsca si va vedé destulu. a.

Varietáti.

** Eri s'a seversitu ceremoni'a funebrala pentru repausatulu prof. alu inst. teologicu pedagogicu Ioanu Candrea in biserica nóstra din cetate de

P. Archimandritu si vicariu archiepiscopescu Nicolau Pope'a, insocitu de o asistintia numerosa. Dlu direct. Ioanu Hanni'a si cler. a. III Demianu au rostitu cáte unu discursu funebru asup'ra reposatulu.

** Societatea de domne romane s'a constituitu in Sibiuu pentru adunarea de oferte in favórea romániloru raniti in resbelu. In nrulu de fatia vomu publicá procesulu verbalu alu adunarei constituante in suplementu, din cauza ca pentru colónele fóiei ni-a venit preta tardiu.

** Insciintiare. Din caus'a apelorú si comunicatiuniloru intrerupte prelegerea publica anuciata pe 8/20 Maiu in Avrigu se amana.

Sibiuu in 7/19 Maiu.

Comitetulu desp. III alu Asociatiunei transilvane.

Burs'a de Vlen'a.

Din 7/19 Maiu 1877.

Metalicelc 5%	58 10
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	64 20
Imprumutulu de statu din 1860	107 75
Actiuni de banca	769 —
Actiuni de creditu	135 10
London	128 90
Argintu	113 —
Galbinu	6 12
Napoleonu d'auru (poli)	10 34
Valut'a noua imperiale germána	63 35

Publicare de concursu.

Comunele Buteni, Chisindi'a, Vasai'a, Paiuseni, Cniediu, Hodosiu, Bers'a, Voivodeni, Aldesci si Cacarau, conformu decisiunei comitetulu administrativu comitatensu aradanu, grupându-se intr'unu cercu sanitaru, subscris'a antistia prin acést'a deschide concursu pentru infiintiatulu postu de medicu cercuale, cu resiedinti'a in Buteni.

Dotatiunile:

1. Din cassadele comuneloru grupate anualmente salariulu stabilitu de 600 fl. v. a.

2. Pentru cercetarea morbosulu in tempu de di 30 cr., in tempu de nópte 40 cr.

3. Pentru visitarea morbosulu mergendu la medicu, diurna de di si nópte egale de 20 cr.

Seracii suntu a se curá gratis.

E de observatu ca in opidulu Buteni locuiescu stabilu mai multu de 70 familii inteliginte, mai departe posiede un'a apoteca.

Dela recurrenti se recere, posiedearea limbei románe, magiare si celei germane; recursele loru provedute cu documentele necesarie, suntu a se insinuá pána in 15 Iuniu a. c. st. n. la subscris'a antistia.

Terminulu de alegere s'a defiptu pe 17 Iuniu a. c. órele 10 antemeridiane.

Datu in Buteni 1877 Maiu 10 st. n. Isidoru Popescu,

notariu.

Teodoru Giur'a,

2-3

juratu.

Nr. 118/1877.

Edictu.

Ann'a Bibu legiuit'a sotia a lui Petru Sosimu Faraonu, amendoi din Fofeldea, carea acusi de trei ani si-a parasitu pe legiuitulu ei sotiu de casatoria, fára a se sci loculu ubicatiunei ei; se citéza prin acést'a cá in terminu de unu anu si o dí sa se presenteze la scaunulu ppresbiterale mai josu subscrisu, cáci la din contra procesulu divortialu incaminatu de sotiu lu ei se va pertractá si decide si in absenti'a ei.

Nocrichiu, 28 Aprile 1877.

Oficiulu ppresbiter. gr. or. alu

Nocrichiu Cincu-mare.

G. Maieru,

adm. ppescu.

2-3